

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyitlittér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz a lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

A jelszó és a tény.

Just és pártja éppen úgy, mint a nemzetiségek, a kilátásba helyezték engedményekre, mint minden politikai irányzatra: jelszót keresnek.

Justhék megtalálták már, úgy hangzik, hogy: „Kibékülés a nemzetiségekkel.”

A magyar néppel szemben, amely állami egysége fölött olyan féltő gondolat örködik, szükség volt erre: öngazósul. Hiszen olyan édeskeveset jelent, hogy ennek háta mögött a magyar soha sem fog többet sejtteni, mint azt, hogy „legyen hát úgy, amint régen volt” stb. Nem árul el többet, mint azt, hogy eddig alighanem valami ellentétek merülhettek föl az államok fentartó magyar elem és társai közt, ellentétek, bizonyára a nemzetiségek hibája, eltévelyedése folytán s most csak arról lehet szó, hogy ezeket a botlásokat megbocsásuk s a jövő egyetértő munkálkodás reményében elfeledünk mindent. Legyen! Hiszen elvégre is ez a tény felel meg legjobban annak a magyar természetnek, amely a Hurban és Janku lázadásokat is meg tudta bocsátani.

A nemzetiségek jelszót még nem tudtak találni. Az ő álláspontjuk sokkal nehezebb ebben a kérdésben. Ők ha csak a magyar politikai pártok hallának meg őket, megelégednének hasonló közhellyel szintén. Ebben az irányban különben is sűrűn hangoztatták, hogy ők csak az állam egységén belül kívánnak érvényesülni, ez tehát úgy, ahogy fedné a jelszót. Csakhogy az ő lekötözöttségük más irányban sokkal mélyebben szánt. Ott a nép, amely az évtizedek óta folyó agitáció hatása alatt elidegenedett

a magyartól, amely gyűlöletet érez minden iránt, ami velünk némi vonatkozásban áll, azt úgy nevelték, hogy ellenségeskedni velünk igen, de békülni nem igen lesz hajlandó. S ha már tenni kell valamit, amire itt-ott feszült figyelemmel várnak, az semmi esetre sem az lesz, hogy erről az ellenszenvről mátlól-holnapra lemondjanak. De aminek érdekében ezt a gyűlöletet fölkeltenők annak idején sikerült, az a homályos cél, vagy mondjuk: csak^h sejtetem még él és megmarad a nyoma akkor is, ha a kedélyek hullámnása ideig-óráig meg is szűnnék. A nép, a nemzetiségi agitátorok által fanatizált nép azonban még ezt a szivességet nem lesz hajlandó megtenni, mert eddigi jelszavai, amelyek mind a magyargyűlöletet juttatták érvényre s velük a távoli sejtelmes cél: nemzeti jövő nagysága iránt úgy odanőtt a szívük, hogy azokat a semmit sem jelentő béke jobb kedvéért földadni nem fogják; nem adhatják föl, mert úgy gondolkodnak, hogy eddigi álláspontjuk volt nemzetiségi jellegük egyedüli meghatározója s ennek kellékeitől megfosztottan, megfosztatnának, nemzetiségi jellegüktől is.

Aztán van még más nehézség is, ami a jelszó gyártása elé akadályt gördít. Itt főt a csehek és az oroszok, lent a szerbek és románok államai. A politikai elem itt ugyan beletörődnek akármilyen semmitmondó kis jelmondatba, mert hiszen jól tudná, hogy a törekvést nem a jelszó határozza meg, de nem tudnának beletörödni a bentlevők, akik a külfölddel való állandó kölesönös érintkezéstől sokkal többet reméltek, mint azt, hogy most egy magyar pártnak le-szereljének.

„A nemzetiségekkel való kibékülés” mint jelszó lehet tehát Justhék jelszava, de a nemzetiségeké nem. Nem, már csak azért sem, mert ők kerülve-kerülnek olyan gondolatot érinteni is, amely annak lehetőségét foglalná magában, hogy egykor a magyar segítségükre is lehet.

A nemzetiségek ugyan meg-meg próbálkoztak eddig is közzájra bocsátani valamit, ami Justhék-al való szövetségük gondolatát födné, de nem megy, mindig sokkal kevesebbet jelent az, mint amit eddig népüknek ígértek s így a nép nem vette azt át. Nincsen megelevedve, amivel megkínálták, többet, sokkal többet vár.

Csakhogy vezérei többet adni nem fognak. Nem adhatnak többet, ha csak azt megkockáztnak nem akarják, hogy Justh pártja kiábránduljon belőlük.

Erre a támogatásra pedig több szükségük van nekik, mint Justnak rájuk. Justh talán meg tudta volna politikai pártját tartani a jövőben is és nemzetét legalább mai függetlenségében és szabadságában szintén; de a nemzetiségeknek nagyon kevés kilátásuk volt már a megerősödsre s arra még kevésbbé, hogy politikai ábrándjaikat a közel jövőben megvalósítsák. Justh és pártja, ha megkínálták őket azzal, hogy tartják a kenyelvasat lábuk alá, amelynek segítségével ábrándjaik futó paripájára szálljanak, mért ne fogadnák el?

És most megindul majd a csata, amely egy magyar párt segítségével és vezérletével a magyar faj ellen vezetett csata lesz.

A nemzetiségeknek nem fog kelteni új jelszó, mert kockára tenni semmit nem fognak. Hanem eddigi tényeiknek megfelelően, alattomosan

Eredeti Singer-varrógépek a leghasznosabb karácsonyi ajándékok.

Csak az ily cégtáblával jelzett üzletekben lesznek eredeti SINGER-féle varrógépek elárúsítva! Figyelem! A másol vásárolt „Singer, varrógép” utánzata csak az eredeti SINGER-féle varrógépnek!

SINGER Co. varrógép részvénytársaság

Túróczenzenthárton, Fő-utca 138.

folyni fog a gyűlölködés tovább s legfőljebb még avval a pótfeljszóval: Ime, lássátok, hogy nekünk van igazunk, mikor a magyar zarnoknagot el akarjuk söpörni, akadtak már bűnbánó magyarok, akik szintén a mi pártunkra álltak!

Justh népe meg várni fogja azt a jobbat, mit vezére kilátásba helyezett. Ne adja Isten, hogy helyébe egyszerre fent kaszát lásson megvilani feje fölött!

—ár.

A felkínálkozástól az ellenzékléskedésig. A Slovenský Týždenník a 48-as időkre tekintve vissza, fájdalommal jajdul föl a tapasztalaton, hogy „hasznos szolgálataikat” a dynastia méltányolni soha sem akarta. Most — ugymond — belefáradtak már a várakozásba s átcsaptak a legszűlsőbb ellenzéklébe, mert az ő nemzeti jogai, függetlensége előtt való, mint Ausztria nagyhatalmi állása. Ez a kis elmeuttatás meggyőző bennünket arról, hogy a multban Nagyausztria keretében kereszték ábrándjaikat s hogy így a magyar államegység gondolatának mindig ellenségei voltak, de meggyőző bennünket arról is, hogy a frontváltozások nem Magyarország érdekében, hanem az ő szűkebb értelemben vett földjüktől függetlensége érdekében történt. Végeredményben ezek olyan jó barátaink maradnak, mint eddig.

A csás földmives iskolák. A „Csás” 323. számából végre megtudjuk, hogy a magyarországi földi fiúknek eseli földön való iskolatása miként történik. „A csás gazdák legutóbb izen praktikus kapcsolatot ko-

resnek a tót földmivesekkel. Kuklénán és Hradon a gazdasági iskolába 17 tót növendéket vettek föl, Opoňán pedig 5-öt. Ez főképp Blaho Pál dr. és Stefanek A. érdeme. A kuklénai stb. gazdák fölvesznek 1—1 füt, télen iskolába járattják, nyáron meg ennek fejében dolgoznak a gazdaságban. Így folyik ez két évig, amíg a tanfolyam tart”. Tehát: menjetek tanulni fiúk, de csak télen; nyáron a kényszermunka vár rátok! És ezt a modern rabszolgaságot Blaho Pál orsz. képviselő közveitli! Vajjon, ha az Amerikába való kirándorlásra csábító ügynökök ellen szigorúan föl lehet lépni, nem lehetne-e itt is?

Csehel-e önálló bankunk?

Irta: Víz Ferenc, országgyűlési képviselő.

II.

A kamatláb különben ne aggaszson bennünket. Igaz, sokszor ez a kisebb baj, mely egy nagyobbtól óvhat meg. Az is igaz, hogy a kamatláb ritkább és csekélyebb mérvű változtatása előnyösebb, mert a termelés s az üzletvitel állandóságát biztosítja. Különben a magyar jegybank alaptőkéjének a beszerzése igen jó üzlet lévén, úgy a bel- mint a külföldi tőke igen szívesen vállalkozik rá. Minél bensőbb összeköttetésben állanak az államok egymással, annál inkább alkalmazkodik egymás viszonyaihoz a kamatlábát. A kamatláb kitevője annak a különbségnek, mely két

* Szerkesztőségünk a cikk tartalmával nem ért mindenben egyet; mégis tekintettel a kérdés aktuális voltára és az abban fölvetett új eszmékre, a cikket közreadjuk.

vagy több szomszédállam hitelszükséglete s tőkekészlete között fennáll.

Fölvehetjük-e a készfizetést? Miért ne? Miféle akadályja volna ennek? A készfizetést elrendelésekor egy fillérral sem vonunk el több aranyat a banktól, mint azt eddig tették, sőt épen így gyűlik meg a pénztárban az aranykészlet. Az aranyvaluta állandósítja a pénznek az értékét s állandó relációba hozza a nemzetközi piacell, rendezett valutával bírván, kiannyiban és olosobban hiteleznek a külföldön is, mint egy papirvalutás országának. Készfizetés esetén egyszerű a devizával, másrésztől a kamatpolitikával törekednénk, valutánkat parira szoritani.

Önálló, készfizető magyar jegybanknál bizonyos, hogy aránylag magasabb lesz a kamatláb, dacára annak, hogy minden kamat csakis a tőke nyereségi százalékához viszonyítva mondható magasanak vagy alacsonynak. De hiszen a bank nem tőkét, hanem pénzt bocsájt forgalomba, rendelkezésre. Ha a bank jól lesz szervezve, kellő érefedezete lesz, helyes devizapolitikát folytat, a készfizetést bátran felveheti, mert a bizalom meglesz. Összes behozatalunk Ausztriából 76%, kivitelünk 70%; tehát pénzforgalmunkat Ausztriával kell lebonyolítanunk. Hazánk kereskedelmi mérlete 1903-tól 420 millió korona többletet mutat a vámkülföldre, vagyis évi 70 millió koronát. Ausztria érdeke tehát, hogy a kölcsönös forgalom elé akadályt ne gördítsen.

T Á R C A.

New-Yorki hangulat.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Irta: Vértesi Károly.

Százsoros milliomosok az Astor testvérek, János, Jakab és William, egy-ölkéül helyen, négy utcát elfoglaló block-on 16 emeletes szállóházat építettek, az időben legnagyobbat a világon, hogy elhomályosítsa valamennyit, tengeren innen és azon túl. Olyan sokan lagnak benne, hogy évek multán so ismerik meg egymást, akár nagy városban az emberek. A vörös kőből épült Waldorf Hotel ez a szállóda, a badoni család alapítójának nevére. Megnéztük az öt millió dollárba került nevezekes építkezést szállóházat kívül-bellül minden fényességében, tetején a 17. szabad emeleten lévő keret, melynek a jó levegőzések, mely a vizek felől jön, üdül a pénzés amerikai. Felvonó gépek közlekednek éjjel-nappal.

Van a szállóházban sok teakasztal, 1500 szoba, a legtöbb mellett fűrdőszoba, ültöz, valamennyi emeleten magas mennyezetű külön női társalgó ternek, XIV., XV., XVI. Lajos korabeliek, bársonyszertű sznyegekkel, gobelinnel, arab és török izlésű berendezések, bál-, lakoma-terem 1000—1500 dollárért egy estére, éjjelre, színház, új házaspárok számára berendezett barátságos helyiségek. Dohányzó, könyvtárak, írószobák,

domborműves pazar helyiségek, hivatalszobák, vasuti és gőzhajózási-, színházi jegyek kaphatók, van bankterme. A háznak külön orvosa, gyógyszerháza, ékszerész, divatárusa, kalaposa, szabója és borbélyja, újságárulása, névjegy-nyomdája van. Feltűnőmulhatatlan berendezés. Természetesen minden drága itt, a new-yorki előkelő társadalmi élet jegecedő pontján. Egy ing mosása, vasalása egy negyded dollár. A napi 10,000 dollár bevételten felül kezdődik csak a haszon. A pazarabb lakosztályokért elfizetnek naponta 100—500 dollárt. Jól tömkődje meg a zsebet, aki ide száll, mert a dúsgazdag emberek szállóhája ez, tele ragyogó tükörökkel, értékes festményekkel. Az egyik emeleten három zenekar is játszik, anélkül, hogy fent, lent, mellette bárkinek a nyugalmát zavarná.

A Waldorf-szálló híres és gazdag embereknek a találkozó helye. Henrik, porosz herceg is itt szállt meg. Az interparlamentaris kongresszus magyar csoportjának 50 tagja vett ebben a szállóházban lakást, az igazgatóság egy szalont ingyen bocsátott a rendezéskükre. Magyar címeres zászló longgett ezalatt az épület homlokzatrészen.

A szállóda eztszükséglete megnyitásokor 1.250.000 koronába került. A vízvezeték évi díja 250.000 korona. Az alkalmazottak száma 1631, műszaki személyzete 115 tagból áll. A napi átlagos bevétel 100,000 korona. Pincében 20,000 tonna szenet tartanak tartalékban bányász sztrájk esetére, mert csupán csak fehérruhát 65.000 darabot mosnak ki naponta.

A Central Parkhoz értünk. Mellette és a Parkon túl a Fifth Avenue-nek csaknem kétharmad része van még hátra, olyan hosszú az. Nem győzünk meg idővel, de meggyőződünk arról, hogy New-York az újvilágban nemcsak a legnagyobb, de leggazdagabb városa az egész világon, pedig a korabeli tekintetben csak Londonnak enged, de ha így halad, évről és tulszámnyalja.

▲ 1699. évi 6000 lakosa volt New-Yorknak ime 200 év után látjuk, tudjuk, miről lett.

Egy praktikus, New-Yorkot, Brooklyn, Hobokent és New-Jersey-t ábróló képes levelezőlapon találom a legújabb adatokat. Ezek azok: A világ második legnagyobb városának területe 359 négyszög mérföld. Rendőre van 7725. Katona és tartalékos 8531. Templom van benne 1198, színház 12, újság nyomatik 720. Huszonöt-ezerrel több a nő, mint a férfi. Minden hatodik pereben egy gyermek születik, minden tizenhárom pereben házasság kötöttik, minden hét pereben egy ember hal meg.

New-York várossal 1898. évi egyesült Brooklyn város és még más kilenc kisebb, határos község. New-Yorknak az utolsó öt év alatt 549.952 lélekek, tehát 16%-kal lett több a lakosainak száma. A városok történetében nincs eszt ilyen szaporodásra, melyhez azonban a kirándorlók nagyon hozzájárultak. Olyannyira, hogy New-York város lakosainak talán csak egy negyede a túrlétszertt benszült.

A készfzetésnek a kérdését egyedül a fizetési mérleg szempontjából nem lehet s nem is szabad eldönteni. A világ aranyircukalációjának az utja a készfzítet államokat sem kerüli ki, mert a váltóárfolyamok alakulásán kívül egyéb tényezők is mozgatják az aranyat, vagy mint árut vagy mint pénzt. Ha a külföldi váltó árfolyama emelkedik s pénzünk értéke a külföldön esőkkene, a készfzetésnél a hanyatlásnak mindig háttást szab pénzünknek az effektív aranyértéke. Zálogleveleink s egyéb címleteink jóságá kétségtelen, csak rendkívüli nemzetközi bonyadalmak árthatnak. A visszavásárlástól nem kell tartanunk, mert ez ellenkezik a helyes gazdasági felfogással. A zsrítlet nálunk értelmjes, mert az állami pénzárak is közreműködnek a zsrítforgalomban. Zsrítörzetünk 10 év alatt megnégyszeresztett.

Hát fizetési mérlegünk passzivitása nem-e akadály? Nem. Igaz, azt mondják, hogy fizetési mérlegünk erősen passzív, hiszen passzív szaldóink évi 170 millió korona s így ennek a hatása alatt feltétlenül meg fog romolni pénzértékünk állandósága, a külföldi árfolyamok emelkednek, diszázsziót kapunk, aranyunkat elveszítjük s így veszedelembbe kerül a bank s nagy kár éri egész gazdaságunkat.

Ez állana akkor, ha a nemzetközi tőke érzelmi célokat szolgálna s nemcsak a pénznek biztos elhelyezésére s a nyereségre nézne. Különbösen is Magyarország fizetési mérlegét megállapítani igen nehéz s pontosan lehetetlen is, mert hiszen Ausztriával való szoros pénzügyi viszonyunk miatt a legtöbb értékpapir forgalmi s így nálunk ellenőrizhetetlen. A magyar fizetési mérleg számadatait ezidő szerint nem ismerjük. Különbösen passzív mérlege van minden államnak. Az Osztrák-Magyar Banknál az összes magyar váltó 63%, de ez sem megbízható adat. Hiába beszél Feller. A nemzetközi követelési mérleg elemeiből (áru, érték, kereskedői nyílt hitel, szállítási forgalom stb.) csak a rögtön esedékessé váló egyenlegek, melyek azonnal való kifizetésre ritkán fordulnak elő, képezik a fizetési mérleget. A passzív fizetési mérleg nem hozható föl indokul, mert egy nemzet külföldi kötelezettségei révén nem él ám azért hitelezőinek a kegyelméből. Fontos az is, hogy azok a követelések milyenek, melyeket a külföld vele szemben érvényesíthet. Nekünk fiksz esedékességű követeléseink nincsenek. Fizetési mérlegünk passzivitása 176 millió korona állítólag, vagyis alig 6% a az ország összes forgalmának ugy Ausztriával, mint a vámkülföldön. Ezt a külföldvetet könnyen lehet rendbe hozni a mérleg egyik főtételénél, a nemzetközi áruforgalom egyenlegénél.

A tőke hiánya nem a fizetési mérlegnek a követelménye. Fizetési mérlegünk dolgában leg-

jobb ellenőr Ausztria, mert ez a mi legnagyobb hitelezőnk, még pedig nem könnyelmű hitelezőnk. Ismeri erőnket s így magyar értékpapirokba s vállalatokba milliárdokat fektetett be eddig. Talán nem tenné ugyanezt meg ezután is? Ki hiszi el ezt? Mérlegünk Ausztriával szemben passzív az utolsó években, 1905—1906. behozatala majdnem 200 millió koronával emelkedett az ipari váomok hatása folytán. Ebből munkabérekben Ausztriára háramlak a legnagyobb haszon. Ausztria érdeke, hogy a magyar piacot menten tartsa minden megrázkódtatástól. A kartellviszonyt bizonyára majd maga fogja keresni. Ha a mi pénzünket keveslik, itthon kell az árut előállítani. Azután csinálhatnak nehézségeket.

A váltóárfolyamok ingadozása előidézheti a belföldi szükséglete által külföldi hiteleszközökben, de előidézhető a külföldi hitelgénye is, mely a belföldi piacokban keres s talál kielégítést. Ebben az esetben a védelmi eszközök a banknak a diszkontopolitikájá, mely az aranyt kiáramlást megakadályozhatja. Ha a külföldi értékpapirjainkat tömegesen viszi a piacra s azokat a belföldi tömegesen felveszi, ugy hitelszükségletünk egész évben arányosan fog eloszlani s a váltóárfolyam biztos emelkedése csakis legfőbbel öszszel emelkedhetik. Ne felejtjük külföldben, hogy az összes piacokat szerencse s balsors köti össze, hiszen a hitelezői érdek az, hogy adós országokban a pénznek a vásárlói ereje növekedjék. A magyar váltóanyag természete nehézségeket fog okozni, mert váltóink nagyrésze nem igazi kereskedelmi váltó s átlagos forgási idejük is hosszabb, mint az osztrák váltóké, a magyar váltótárca sok prolongált váltót is tartalmaz s a magyar üzletforgalmi tőkék nagy hányadát is idegen, főleg osztrák pénzek képezik. De ez sem baj addig, amig Ausztriával állunk viszonyban. A magyar váltónak is nemzetközi fizetési eszközt kell képeznie.

Tőkét gyűjteni, fokozott termelést eszközölni nem lehet, ha az eszközök nincsenek meg hozzá. Ehhez önálló bank s önálló vámterület kell. Ausztria mint ipari állam, rövid hitelkorszakokkal dolgozik, mi mint agríkol állam, hosszabb lejáratú, de azért a külföldhöz képest a magyar váltó lejáratú ideje nem hosszú, sőt rövid. Ausztriával tehát nem lehet egyetérteni, mert Magyarországnak teljes érvényesülésére van szükség.

Nem rendelkezünk elég devizával. Csak legyen önálló bankunk, lesz elég devizánk is. Nincs elég nagy aranykészletünk? Dehogy nincs. Hiszen lesz lefizetett alaptőke legalább is 150 millió korona aranybeszerzésre, van tulajdonunk a banknál 163 millió korona aranyban. Ez is csak valami. A banknak alkalmazkodnia kell az illető állam előfeltételeihez. Csak hogy Ausztriának mások az előfeltételei,

A nagy kockázatot nem vállalható el a felelősség. Eha, hát az 1843—1844-iki országgyűlés ki merete már mondani, hogy régi vágyakódása a gazdasági önállóság. Akkor el merték vállalni a felelősséget? El bizony, mert a nemzetnek az erejében már akkor biztak.

Emelkedik a kamatláb. Ez ha megtörténik, nem lesz nagy baj. A kamatláb csak jelenség, fő a nemzet anyagi ereje. Ausztriában nagy a tőkésbőség, csak nem bolond, hogy ne gyümölcsöztesse. A kamatot az emelkedő hitelkereslet emeli s a hitelkereslet csak hasznot hajt.

Lesz diszázszió? Ezt megakadályozhatja az állam, mely ellenőrzi, hogy a pénzforgalomnak a törvényei betartassanak.

Miért kötik a jegybank ügyét naptári dátumhoz? Azért, mert a naptári dátumok tolják előtérbe. Most kell gondoskodni, hogy mi lesz a bank szabadalmának a lejáta után. A bank-egyezmény 105. cikke értelmében a bankszabadalom lejáta 1910. dec. 31. E határidőt megelőzőleg a közös bank közgyűlése elhatározza, hogy kérje-e a meghosszabbítást s ha igen, akkor két évvel a lejárat előtt, vagyis 1908. december 31-ig ajánlatát a két kormányhoz be kell adni. Ezért van a naptári dátum. Ha felállíthatjuk, ha nem, annak a dátumnak kell szerepelnie, mert az önálló bankhoz jogunk van. Biztosítja e jogunkat a törvény, (1867. XII. t.-c., 1879. 1907.) biztosította a kormány, hozzájárult az országgyűlés, hozzájárult Ausztria s a magyar király is. Hát nem elég ez. Hol lehet itt az igazság, a törvény szerint akadály? Akadály igenis gyávaaságunk, meghunyászkodásunk.

Az önálló vámterületet az önálló banknak meg kell előznie. Ha ez nem lesz meg, befellegzett már most az önálló vámterületünk is, ha száz törvény biztosítja is. Pénzviszonyaink hozzá elég rendezettek, külön-külön hitelforgalmunkat könnyen lebonyolíthatjuk, hitelgényeinket jobban kielégíthetjük, ipari s kereskedelmi forgalmunkat jobban előmozdíthatjuk, a külföldi piacokon a magyar bank nagyobb keretekben mozoghat, előmozdítja a termelés fokozatát, a tőkegyűjtést, kifejlődik a csekek, klearing és zsríforgalom stb. Áldozatra, igaz, szükség lesz, de megéri a hozandó áldozatokat.

TARLÓZÁSOK.

— A Tátrabank meg a múlt hó végén teljesen saját kezelésébe vette át a helybeli székgyárat. Az eddig kibocsátott részvények 25%-át váltotta magához a Sportintézet, ugyanezen pénzintézet folyó számla-követelését pedig teljes összegben átvette. Így a székgyár ma már egészen a Tátrabank tulajdona. Az átvétel alkalmával a beszercebányai székgyárból szétzöttetett műszaki vezetőinek is azonnal felmondtak s így a gyár vezetése a régi igazgató-ság vette át. Kiváncsian várjuk, hogy mit fog a „Mundus” szólni ehhez a tranzakcióhoz?

○ A felvidéki gazdasági és pénzügyi viszonyokról a cseh-től egység egyesületi helyiségében Pilát A., a Zivnostenka bank kuristája, érdekes felolvasást tartott az elmúlt héten. Pilát ur a következőleg elmélkedik: A felvidék nem oly szegény, amint sokan gondolják. Mezőgazdaságról a tótok nagyon előre haladtak, de a pénzügyi viszonyok sokáig el voltak hanyagolva. 1885. évben csak 6 tót pénzintézet volt a Felvidéken. Ma 38 pénzintézetre alapított bank s vagy 50 más pénzintézet működik a Kárpátok alatt. Ezen intézetek részvénytőkéje meghaladja a 3.380.000 koronát, a betétek pedig 42 milliót tesznek ki. Ezek után Pilát ur azon sópánkodik, hogy a cseh tőke nem fogta fel hivatalát, mert nagyon gyengén van képviselve az említett pénzintézeteknél. Felhívja tehát a csehek, hogy iparkodjanak helyrehozni ezt a mulasztást s a német és magyar tőke ellenében foglaljan állást a cseh tőke, a felvidéki tótok érdekében.

Szerintük Pilát ur helyesebben tette volna, ha arról elmélkedik, hogy ily nagy mérvű gazdasági haladás mellett, hogy merészelnék cseh atyáinkat a tótok elnyomtatásáról kiabálni.

* Babka György urat nem ismerjük és talán még hírből sem ismertük volna meg, ha „Fialocky” címen összegyűjtött énekeit meg nem küldi a „Hlas” kritikusan s levelet nem ír mellé, melyben azzal vádolja meg a magyarságot és különösen a magyar hatóságokat, hogy a tót könyveket az iskolából kiadják?

Ily körülmények közt — írja a szerző — valóban nagy elhatározásra volt szükségem, hogy kis művet kiadjam. Mert ha tudtam volna, hogy oly rövid időn belül nyilván rárohannak a mi könyveinkre, alig határoztam volna el magamat a kiadásra.

Igen tisztelt Babka ur Szilencien, mutasson egyetlen egy esetet, hogy a tót könyveket valaki az iskolából kiadta? Rágalmazni nagyon könnyű! Előve a bizonyítékokkal! Hogy az ön művet esetleg kiadja valaki, azon ne csodálkozzék, mert bizonyára meg is érdemli! Ezért azonban a magyar hatóság nem felelős. Így bizony, Babka ur!

☆ A Sportelna tót takarékpénztár, mint értesülünk fuzionált a Liptóújvári takarékpénztárral, mely eddig kizárólag magyar kezekben volt. Utóbbi időben ez az intézet rendkívül terjeszkedik. Flókot állított Stubbyfrúrn, Ruitkán és most legújában Liptóújvári. Úgy látszik, hogy ez a pénzintézet szándékozik átvenni a Tátra szerepét s ez lesz nem sokára a nemzetiségi mozgalom anyagi istápolója.

() November 30-án mult két éve, hogy a csernovai mártír, Hlinka András 5 főtisztelendője a szegedi államfogház vendége lett. A „Nár. Nov.” megragadta az alkalmat, hogy e nevezetes évforduló alkalmából köszöntse a jelszavak apostolát, a liptói heccpapot, küldvén neki a következő táviratot:

— Akit a szenvedés meg nem tör, azt megerősít és felemeli. Aki a mai napot megengede élend, az megfogja áldani azt a művet, melyet szabadságodban megkezdél.

Ez mind nagyon szép! Azt hisszük azonban, hogy a megkezdett munka folytatásánál megint csak ott lesz a királyi ügyesség s Hlinkának pedig alig lesz kedve ezzel összekötésbe jönni, mivel tapasztalhatta, hogy ott, ahol a nép nyugalmának felújításáról lesz szó, ez az ügyesség nagyon is seleműs.

× Budapesten „Prtyd” címmel egy ifjusági tót lap indult meg, melynek irányával tisztában lehetnek beharangozóinak egy sorából is, amely így hangzik: „Igyekszünk meg, hogy a magyar iskola büneit némileg helyrehozzuk, azokat a bűnöket, amelyekre ami diákjaink nagyrésze kárthatva van.

Felhívás a lelkes és tanító urakhoz.

A magyar alföldi városokból százakra menő levél érkezeit a F. M. K. E. elnökségéhez, amelyben magyar iparosok tanoncokat kérnek. A F. M. K. E. elnöksége ennél fogva felkéri a Főtisztelendő lelkes urakat és tanító urakat, hogy azokat a szülőket, akiknek tanoncoban levő fiaik vannak, figyelmeztetni sziveskedjenek, hogy a F. M. K. E. elnöksége után megfelelő jó helyeket szerezhetnek a fiaiknak. Az iparág megválasztására nézve utbaigazításul közli a F. M. K. E., hogy a vidéki sütők, molnárok, szabók, cipészek, cizmadiaik, ácsok, kályhások, szobafestők, kéményseprők, asztalosok, bogárnok, kádárok, kocsifényezők, nyergesek, kovácsok, bádgosok, késművesek, mészörök, kefekötők, timárok, fésztűk és vegyeskereskedők négy évi tanoncszerződés mellett lakást, élelmezést és ruházatot adnak az inasnak s ezen felül viselik az odautazási, szerződési, tanoncskoláztatási, betegsegélyezési és felszabadítási költségeket is. Ezeknél egészen költségmentesen lehet megtanulni a mesterséget. Ellenben az itt fel nem sorolt iparágakban és kereskedelmi szakmákban logfőbb csak lakást és élelmezést kaphat az inas. A választásnál még azt is figyelembe kell venni, hogy a nagyobb tétlő irgényű iparágak mesterei, pl. a kovácsok, asztalosok, cizmadiaik, mészárosok, molnárok stb. csakis 14—15 éves fiukat fogadnak fel, hogy a 12 éven aluli gyermekek az a törvény szerint nem szabad inasnak szerződöttni s hogy általában csak az a fiu számítanak szerződésre, aki testileg, szellemileg és az erkölcsére nézve teljesen ép és egészséges s legalább négy elemi iskolát végzett. A tanoncszerződés megkötéséhez és a tanoncskolába való beiratásához szükséges lesz a fiuk születési anyakönyvi kivonata, legutolsó iskolai bizonyítványa — s ha megszerozhető — a himnológiai bizonyítványa is. A F. M. K. E. elnöksége az általa elhelyezett tanoncobról rendes nyilvántartást vezet s évenként legalább egyszer tudakozódik a tanoncob sorsa felől.

H I R E K .

Körmöcbányai hírek.

A következő nyilatkozatot kaptuk:

A „Felvidéki Híradó” folyó évi 49-iki, vagyis mult vasárnapi számában „Körmöcbányai hírek” című cikk jelent meg, mely Társaskörünk legutóbbi közgyűléséről értekezne, szóról-szóra leközi az ezen közgyűléshez intézett indítványomat, valódi tartalmáról tehát minden érdeklődő tudomást szerozhet. A csökönys gyengébbek kedvéért meg kell azonban jegyezmem, hogy az indítványomban pedzset súlyos vádakot a „Pesti Napló”, „Az Ujság”, „A Nap” folyó évi szeptember 11-én, sőt hónapokkal korábban közölték, ennél fogva Palkovics Emil abbéli naiv megjegyzésére: (Nyilt levél a körmöcbányai társaskörhöz a „Felvidéki Híradó” 49. számában), hogy rágalmasz miatt ellenem bünvádi eljárást indit, valóban mosolyra készíthetne, ha nem volna oly számalmas. Egyébiránt nincs rá más felelet, minthogy állok elébe, mert immár si vis pacem, para bellum.

Méltán elvárhattuk volna pedig Palkovics-tól, hogy vaklövés s merő kertelés helyett valamelyes, habár csak mikroszkópos argumentummal is előállt volna, hogy igaz-pórázza az ellene emelt határ vádat. Összinté kedvtűnk telnék ebbeli sikerében. De ohelyett mit tapasztalunk, azt, hogy Palkovics Emil okvetlenül szertartásos gyszmoznet keretében óhaji kivonulni a Társaskörből, noha hatyudalát szépen, csöndesen, a valódi gyszhoz illően elzengethette volna s akkor akadt volna talán egy-egy érzékeny kebel is, mely meghatóttan meg is siratja. De hát Palkovics Emilnek más a vágya, a szerénység sohasem volt az ő kenyere, neki pompa kell meg bomba, még pedig akkor is, midőn több mint valószínű, hogy visszatek süi el. Meg nem fontolja, hogy régen a történelem az az idő, midőn trombitaszóra rombadótt Jericho fala, de Pyrrha életfántjai sem imponálnak többé s legkevésbé a szunyogok tüszensége.

Teschler György.

Gyász isteni tisztelet Damjanlohnéért.

A vértanu tábornok özvegyének elhunyt alkalmából a folyó hó 3-án a helybeli r. kath. templomban gyászmisé mutattatott be az urnak. Az istentiszteleten vármegyénk alispánjának vezetése mellett résztvettek a törvényhatósági és az állami tisztviselők, továbbá a helybeli felső kereskedelmi iskola növendékei. A gyászisteni tiszteletet Cserei Emil kanonok celebrálta.

Hangverseny.

A műkedvelők e hó 12-iki hangversenyé iránt igen széleskörű érdeklődés mutatkozik s a számozott helyek közül már csak néhány kapható. A műsor a következő: Haydn: 6. Symphonia, Waldteufel: Syrenen-zauber keringő, Loewe: Ballada, éneki Fűgl Arnold ur. Wagner: Lohengrin ábránd. Magyar dalok, tárotagon játsza Martinesek Károly ur, Lohár: Egyveleg a Vig özevgy operettből. Dalok, éneki Fűgl Arnold ur. Bizet: Részletek a Carmen operából. Jegyek ára az első 4 sorban számozott hely 2 kor., a többi számozatlan ülőhely 1 korona. A hangverseny 12-én, vasárnap délután 5 órakor a tornateremben lesz. Fölösleges a hangversenyt bővebben közönségtünk figyelmébe ajánlani. A műsor változatossága előre is biztosítja a sikert, a zenekar kitűnő jelkát már ismerjük.

Balázolás. Vladár István törvénytészi.

biro hosszas szenvedés után 57 éves korában elhunyt a mult hó 30-án. A gyászestéről a család a következő halotti jelentést adta ki: „Alulirottak mélyen megrendült szívvel jelentik, hogy forrón szeretett férje, testvér, sógor és nagybátya nagysepevényi és muthnai Vladár István ur, kir. törvénytészi bíró, f. évi november hó 30-án délelőtt 11 órakor hosszu, kinos szenvedés után 57-ik életévben elhunyt. A drága halott hűt teltemé f. évi december hó 2-án délután 1/45 órakor fog a kecskekapu melletti evang. sirkort halottas házából ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyezettetni. Pozsony, 1909. évi november 30-án. Nagysepevényi és muthnai Vladár Istváné szül. Dietrich Camilla, mint neje. Nagysepevényi és muthnai Vladár Károly, mint testvére. Nagysepevényi és muthnai Vladár Károlyné, öz. Kara Ferencné, Reska Józsefné, mint sógornői. Kara Jenő, mint unokafélsce. Kara Irén, Reska Camilla, mint unokahugai.”

Helyreigazítás. Mult számunkban téves információ alapján közöltük, hogy *Malcoza* Mici budapesti okleveles zongoratanítónő már városunkba érkezett. Közbejött akadályok miatt ide utazását néhány héttel elhalasztotta. Idejöveteléről annak idején tudósítjuk olvasóinkat.

Pétisorozás. A treneséni hadkiegészítő kerület szozó bizottsága a folyó hó 3-án tartotta meg a havi rendes pétisorozást Turócszentmártonban. A jelen alkalommal több hadköteles karhatalommal állított a bizottság elé.

Osaplovics Jánost, az igazásért hivatalvesztésre ítélt antalfalvi ev. lelkészt, felebbezés folytán a bányai ev. egyházközsület konzistoriuma *Zeilinszky Mihály* világi feltűgyelő elnökelett alatt visszahelyezte állásába s az elküvetett igazásért mindössze 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

A telefon rongálók. Lapunk mult számában említett tettünk arról, hogy a Jász-ferenczei távbeszélőhálózat huzaljait gonosz kezek több helyen megrongálták. Most újból hírt kapunk, hogy a Tótpórona-féle vezetőlátozat nemcsak megrongálták, hanem mintegy 180 méter hosszában a sodronyokat is ellopák. Ennek a gaz és alávaló tolvajlásnak tettesei azonban nem sokáig maradnak titokban, mert a nyomozást *Stoek János* járási őrmester maga vette kezébe s a gaztett elkövetőit egyenként összefogdosta. A tettesek a következők: *Csorny János* 17 éves lakatos, *Griyer János* 17 éves lakatos, *Pozivszky János* 17 éves kovács és *Chila Pál* 17 éves pástorfium. A csendőrség az esetet feljelentette a beszercebényai kir. ügyészségnél, ahol méltó büntetést fognak statuálni az ilyen alávaló gaztetre.

Szkiosák Ferenc mint igazó. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy a rózsahégyi kir. törvényszék, ifj. *Bulla György* szolgabíró feljelentésére, *Szkiosák* Ferenc nemzetiségi képviselőt a Jablonka gazdasági és iparban egy két évvel ezelőtt tartott közgyűlésen való igazítás miatt két hónapi államfogházra és 400 korona pénzbüntetésre elítélte. A Kuria e hó elsején tárgyalta az ügyben benyújtott semmisségi panaszokat és azokat elutasította.

Szerencsétlenül járt munkás. *Holub* Ferenc 53 éves munkás a sztracsóni hidhoz szükséges anyagokat szállítóvonathoz volt beszozva. A vonat megállása után leszállt a kocsiról s kezét a mozdony és a szerkeosi útközje közé tette. A vonat azonban még állg észrevehető mozgásban lévén, a szerencsétlen ember balkezének két ujját az útközök összezúzták. A szerencsétlenül járt munkást otthon ápolják.

A szakolozai borkiállításról elmondott véleményünk teljes egészében beigazolást nyert. Beszéltek ugyan ott a borról is valamit, de annál többet másról, amint azt a

„Hlas“-ból tudjuk meg. Résztvettek ott nemcsak bortermelők, hanem olyan vidék lakói is, akik szőlőiket soha sem látták, így pl. egy sárosmezei földmives is. Ezeket bizonyára nem a bor látása után érzett vágy vitte oda. Hogy milyen jellege volt a kiállításnak és a gyűlésnek, az kiteszik a szónokok sorából: *Hodza, Szkiosák, Juriga, Blaho*, no meg *Urbánéknak* ott elszavalt egy verséből, amelyben sok szó esik a földmivos hivatasáról, mely a tótságot nagyra fejleszteni van hivata és arról, hogy ne engedjenek át ebből a szláv vérrrel szerzett földből az ellenségnek egy tenyérnyit sem. És arról azt hirdetik a tót lapok, hogy az nemzetgazdasági terékenység volt.

Talált holmi. *Smid* Ernő jahodniki lakos egy lábakurót talált az elmúlt héten. Abelyott azonban, hogy ezt a helyhatóságának szolgálgattatta volna, elzsigosította. A csendőrség azonban megtudta a dolgot s *Smid*et feljelentette a bíróságnál.

Főlmített igazó. A beszercebényai kir. törvényszék főlmítette *Capko* József turócszentmártoni lakost az igazás vádjá és következményei alól, mit ellene a kir. ügyész emelt azér, mert egy „Hor sa Slovan“ kezdetű tót dalt (a 48-as Hurbanisták indulója) egy tót lapban lekötözt.

Egy modern lakáshoz nem a butor, hanem a dekoratív a főkéllék. Ezt bizonyítja a bel- és külföldi utjáról visszatért s a legmodernebb csecebecsékkel felszerelt *Steiner Lajos* díszlnt- és képerkeskedő Turócszentmártonban, aki valóban igyekszik a nagyérdemű közönségnek sok szépet nyújtani s ahol manapság már nem kell pénzünkért idegenre küldeni, avagy várni hosszú ideig, még valamely jó barát, rokon a fővárosba utazik, hogy ezeket drága pénzben beszeresse, nem, mert egyedül a Felvidéken ő azon fenti jóhírnevű cég a szakmában, aki szépet és jót olcsó pénzen tud szállítani.

A VÉRSEGENYSÉGET,
Ezt az ALATTOMOS BETEGSÉGET meg kell szüntetni a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIO-val mielőtt túlságosan elharapódznék.

Az arc megpirosodik,
megtelik és az életkedv visszatér mindazok meglepetésén, akik először használják a SCOTT-féle EMULSIO-t.
Az eredeti SCOTT-féle eljárás által izlettés és emészthetővé tett legtisztább alkotrészek, melyek a vérszegénységnek utját állják, képezik a

A SCOTT-féle EMULSIO világszerte ismert sikerének titkát.
A SCOTT-féle EMULSIO a legviláglóbb.
Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigyet - a hátszát - a hátszát - kérjük figyelmébe venni

Kertész Tódor műiparú raktára
Budapestben, Kristóf-tér, nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi t. vevőinek a következő tárgyakról: Társasjátékok és a játékszalak kellékek. Fröbel és slójd játékok. Játékszerkesztők kis fiúknak és leányoknak. Csillogó karácsonyfadísz. Szoba-tornaszobák. Koreszaly. Téli sportcikkok, szánkók, rölli, sli. Virócskizók. Vadászkellemek, revolverek, riasztó pisztoly, nagyot durranó jészto pisztoly 3 korona. Szemesengők. Bőrural. Dolányzóeszközök. Bronz-, porcellán- és japándiszntúrák. Iróasztal kellékek. Finom acéllólk és késök, borotvák, háztartási cikkek. Ebedő asztalkellékek. Tréfas tárgyak stb.

Meglopta a gazdáját. *Büchler* David jahodniki lakos feljelentést tett a helybeli csendőrségnél, hogy *Laczkó* András lptó megyei illetőségű egyén 1 darab juhát és 1 darab pulyáját ellopta. A csendőrség megajette a nyomozást s miután a tettes is beismerte a torhére rótt bünt, az esetet feljelentette a járásbíróságnál.

Tisztelt olvasóink. Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió“-val, mely általános ismert hásziser, vagyis csukamájolaj, csakhogy az ulóbbit teljesen jó izű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió“-t, mert jól izlik. Kapható a gyógyszerárakban.

Egy fővárosi cég jubileuma. *Kertész* Pál férfi és női divatúru tüzelt Budapest, Rakócuit 40. sz. alatt, mely egyik látványossága a fővárosnak, most jubilál, amennyiben 15 esztendeje annak, hogy tüzletét alapította. Ez alkalomból pazar kiállítású katalógust adott ki, melyet mindenkinek ingyen küld, ki ez iránt egy levelezőlapon hozzá fordul.

A poloskák alapos kiírását a petével egyttel eskis *Lücherer-féle Cimezin* poloska iróval eszközölhetjük, mert a *Cimezin*al érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; peték pedig a *Cimezin* hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — A *Cimezin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Lücherer* Gyula gyógyszerárakban *Bártán* és *Toperczer* Sándor gyógyszerárakban Turócszentmárton.

A Dr. Richter-féle Liniment Caps. oomp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű hászszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejtájás, köszvény, eszuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzszölés mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányó-hastífyas, az atestnek Horgony-Linimenttel való bedörzszölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő hásziser jó eredménnyel alkalmazható bedörzszöléséppen az influenza ellen is és üvegokban: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a leg több gyógyszerárakban kap-

- Nagy sirkóraktár! -
Gyászcsikkokból raktár!
Sírlampák, sirkoszoruk.
Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS
BUTORÁRUHAZA, TEMETKEZÉSI VALLALATA ÉS SÍRKÓRAKTARA
TURÓCSZENTMÁRTON
Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédülőszobabutorok. A legkifinomult minőségű cseresznye-, fűgy- és cserfa stb. matt és politurosz butorok. Saját készítésű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szabadiszék stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

ható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Gloria in Exelsis Deo!

Nagy karácsonyi vásár

STEINER LAJOS kép- és díszműáru üzletében Turócszentmártonban, ahol ezidén is mint más években óriási vásárszék áll a n. é. közönség rendelkezésére, u. m., főleg képek, szobrok, pálmák, díszkosarak, nippes a egyáltalában egy modern lakáshoz szükséges összes dekorációkkal. Tekintse meg! Szabad bemenet, vásárlási kényszer nélkül! — Kis fénykép után készült fényképnagyítások, fotomailképek karácsonyra már most megrendelendők!

ISKOLAI ÜGYEK.

Felhívás.

Magyarország valamennyi tanítótestületéhez.

A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Tanítótestület f. évi november 5-én megtartott gyűlésén **Boszik Béla** egyesületi tag a következő előterjesztést tette:

„Ha nyugdíjviszonyainkat a Magyarországon bármely hivatalban, vagy munkáltságban alkalmazottakkal összehasonlítjuk, kitűnik, hogy azok valamennyienél mostohábbak és hogy a mai lehetetlenség megdrágult életviszonyok között túrhételnek. Avagy túrhétel-e tovább az, hogy a tanítónak — ki minden erejét, egészségét, az egész életét a mások gyermekei felnevelésének szenteli — elhalálása után az árva koldusbotra jussanak? Vagy, — hogy a számtalan súlyos sérelem közül többet ne is említsek, — túrhétel-e az, hogy azon hosszú becsületes munkában kilátást öreg tanítók, kik még a fizetőrendezés megtörténte előtt nyugdíjaztattak s így nyugdíjukat a régi nyomorúságos fizetés után huzván, az általános drágulás folytán öreg napjaikra meg legyenek fosztva a megélhetés legszükségesebb feltételeitől is? Nem! Itt sürgősen segíteni kell a bajon.

És mi akadályozna meg bennünket abban, hogy megkíséröljük nyugdíj viszonyainkat elviselhetővé tenni most, midőn a saját garasainkban összehordott olyan nyugdíjalappal rendelkezünk, melyhez hasonló nincs egyetlen foglalkozásbeli alkalmazottnak sem Magyarországon?

Mert ime:

Szolnokon a legutóbbi 10 év alatt 3 tanító élvezett hosszabb-rövidebb ideig csekélyke nyugdíjat. Ez volt a nyugdíjalap összes kifizetési kötelezettsége a szolnoki tanítókkal

szemben. Befizetést ellenben állandóan 65—70-en teljesítettünk. Épen nem tudás tehát, ha hozzátétőlegesen számítással azt mondjuk, hogy itt a kiadás a bevételnek 40—50 százaléka. És így van ez által a régebbi mulakra nézve is az egész országban. Már most, ha középsszámítással évante csak 25.000 tanító után számítjuk is a befizetéseket, azon több nemzedékre kiterjedő időn át, mióta az alap fennáll, ehhez hozzászámítjuk a tökéltett kamatokat, valamint a tanköltségek és iskolafeltartók által befizetett sumákat: bizonyára elég millió lesz kasszánkban ahhoz, hogy igazán szégyenletes helyzetünket — meglévő tőkénk esorítása nélkül — legálább túrhétővé változtassuk.

Javaslatom tehát: mondja ki Egyesületünk, hogy kívánja, mikép az országos tanítói nyugdíjalapot kezelő bizottság rövid idő alatt számoljon be nyugdíjalapunk kezelési módzatairól s annak vagyoni állapotáról, hogy sürgősen kiderüljön, mily mértékben segíthetünk a saját erőnkkel önmagunkon. Közölje ezt a kívánságát az Egyesület valamennyi magyarországi tanítóival, hogy biztossan remél hozzájárulás által ennek a kívánságnak a megvalósulásához szükséges suly megadások.*

Van szerencsénk felhívni a tanítótestületeket, hogy ezen elfogadott javaslatot sürgősen a vezetése alatt álló tanítótestület elé terjeszteni, s annak véleményéről bennünket — a további intézkedés megtehetése végett — azonnal értesíteni sziveskedjék.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Héda B.

fűszer-, csemege- és gyümölcskereskedése
Turócszentmártonban.

Karácsonyi ajándékok! Karácsonyfadíszek!

Fürth és Meller-féle cukorkák! — Teasütemények. — Orosz és japán tea. Valódi angol tearum és likőrök, borok. — Lítke-, Törley- és olasz pezsgők! — Mindenfajta konzervek.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárának képviselője:

Reisz Lipótné, Turócszentmárton.

Nagy választék női és gyermekkalapokban

Egy kétszobás lakás

a KUFFLER-féle házban kiadó.
Bővebb felvilágosítás a Turócsmegei takarékpénztárnál kapható.

V. díjegy: „Horgony”

**A Liniment. Gapsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéte

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult köszvénynél, reumánál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter öböggyéssel ellátott dobozba van csomagolva. Árs üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2 — és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, El mabsthrasse 5. nos.

A Dr. G. Schmidt főorosz- és tisztiorvos-féle

FÜLOLAJ

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfájást, fülzúgást és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegenként 4 K-val. Megsz. Geffert gyógyszer-tárban Kassa, Fő-utca.

Csekély haszon! Nagy forgalom!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Fali-, inga- és zsebórák; arany és ezüst ékszerek;
valódi ezüst és kinaezüst tárgyak, grammofonok stb.

Kitűnő precíziós órák kezeség mellett!

TESZÁKS.

órá- és ékszerészüzlet Turócszentmártonban, főtér.

Olcso árak! Nagy választék!

TÉLI MENETREND.

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1909. év október hó 1-től.)

Budapest—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	reggel 7-05,	érk. délután	1:38
Szv. "	délelőtt 9-15,	" "	7-54
Gyv. "	délután 3-30,	" este	10-21
Szv. "	délután 5-55,	" reggel	4-14
Vv. "	éjjel 11-10,	" délelőtt	11-19
Vv. Jánoshegyről ind. reg.	4-47, é. reg.		7-10

Turócszentmárton—Budapest:

Gyv. ind. reggel	5-41,	érk. délután	12-45
Szv. " "	9-13,	" este	7-10
Gyv. " délután	2-52,	" "	9-15
Vv. " "	4-56,	" reggel	5-10
Szv. " este	11-36,	" délelőtt	9-60
Jánoshegyre i. d. u.	12.03,	é. d. u.	3-35

Turócszentmárton—Rutka:

Gyv. ind. délután	1-39,	érk. délután	1-47
Szv. " este	7-56,	" este	8-05
Gyv. " "	10-22,	" "	10-80
Szv. " reggel	4-16,	" reggel	4-25
Vv. " "	7-15,	" "	7-81
Vv. " délelőtt	11-21,	" délelőtt	11-31

Rutka—Turócszentmárton:

Gyv. ind. délután	2-43,	érk. délután	2-51
Szv. " reggel	9-02,	" reggel	9-11
Gyv. " "	5-32,	" "	5-40
Szv. " este	11-24,	" este	11-35
Vv. " délután	4-43,	" délután	4-55
Vv. " délelőtt	11-00,	" délelőtt	11-18

Budapest ny. p. u.—Zsolna:

Gyv. ind. reggel	7-05,	érk. délután	1-33
Szv. " "	9-20,	" este	8-30
Gyv. " este	6-50,	" éjjel	12-24
Szv. " "	9-20,	" reggel	7-16

Zsolna—Budapest ny. p. u.:

Gyv. ind. éjjel	3-46,	érk. reggel	9-30
Szv. " reggel	7-18,	" este	5-55
Gyv. " délután	3-20,	" "	9-45
Szv. " este	9-15,	" reggel	6-35

A os. kir. szab. Ks.-Od. vasutakon:

Kassa—Rutka:

Szv. ind. reggel	3-35,	érk. reggel	8-43
Szv. " "	5-—,	" délután	12-05
Szv. " "	7-22,	" "	2-—
Gyv. " délután	12-05,	" "	5-26
Szv. " "	12-35,	" este	8-07
Szv. " "	4-00,	" "	10-39

Rutka—Kassa:

Szv. " "	4-42,	" délelőtt	11-40
Szv. " "	8-15,	" délután	3-45
Gyv. " délután	12-29,	" "	5-14
Szv. " "	2-30,	" este	9-15
Szv. " "	4-10,	" éjjel	11-05
Szv. " este	7-02,	" éjjel	1-—

Rutka—Zsolna:

Szv. ind. reggel	5-40,	érk. reggel	6-07
Szv. " délután	12-28,	" délután	1-00
Szv. " "	2-18,	" "	2-45
Gyv. " "	5-35,	" este	5-57
Szv. " este	8-25,	" "	8-52
Szv. " éjjel	10-54,	" éjjel	11-20
Vv. " délelőtt	8-53,	" délelőtt	9-18

Zsolna—Rutka:

Szv. " "	3-55,	" "	4-26
Szv. " "	7-30,	" délelőtt	7-58
Gyv. " délután	12-05,	" délután	12-27
Szv. " délután	1-45,	" "	2-12
Szv. " "	3-24,	" "	3-52
Szv. " este	9-21,	" este	9-50
Szv. " este	6-23,	" "	6-52

**Diszlevélpapírok
s egyéb disztárgyak**

nagy karácsonyi vására

Moskóczi Ferencné

papírüzletében

Turócszentmártonban.

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőről, királyi közjegyzői hitelesítés-sel előlított eredeti fénykép felvételeket készítettem.

A felvétel áll: egy darab 20 éves csercesapos kifogástalanul dusan termő tőke 32 fűrt, egy darab 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 darab egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan, egészséges fűrt szőlőtermészei. Ezek mind ott vették fel, ahol pár méternyre fölé az európai oltványokon a termés négy-ötzöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetben permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem soha meg nem fagy, bora elsődrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajokat adnak el, ezért aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a NAGY GÁBOR-féle „DELAWARE” vesszőt vegye. A DELAWARE szőlő bővebb leírását, természetnek királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY.

posta, távira és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Ha még nem járhatja okvetlen fizesse elő
január hó elsejével az elismert legjobb
magyar napilapot.

„Az Ujság”-ot

Megrendelő cím:

„Az Ujság” Budapest

Egyes példányok minden
ujságelárusítónál kaphatók.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefű-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Rizikólag csak RETHY-félét fogadjunk el!

Akar nősülni? Hölgyektől (ezek között törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5–500,000 korona **vagyonnal** fel vagyunk hatalmazva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnékültek is), akiknek komoly szándékuk van és **gyors házassághoz** akadály nincsen, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. (Deutschland).

„KEGYELET“ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT ...

TURÓCZSZENTMÁRTON, KUFFLER-FÉLE HÁZ
(AZ „IPARBANK“ VOLT HELYSÉGEIBEN)

Jutányos
árak!

Elvállalja a legegyszerűbb és legfényesebb temetések rendezését helyben és vidéken. — Koporsók, koszorúk és mindenemű gyász-cikkek óriási választékú raktára!

Jutányos
árak!

Elárusító **REISZ LIPÓT**
női divatkereskedő.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyájkósodás ellen gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható: Toperczer Sándor gyógyszer-tárában Turócszentmártonban és Gazdik János gyógyszer-tárában Körmeözbányán.

Legszebb karácsonyi ajándék

A KÖNYV!

Nagy választék

MOSKÓCZI FERENCNÉ

könyvkereskedésében Turócszentmártonban.